

Sedm apokalyptických pečetí – tvůrčí síly budoucnosti

Žijeme na Zemi. Svět kolem nás, pokud do něj nezasahuje člověk, je hotový. A všechno se v tomto světě neustále opakuje. Rostliny znovu a znovu rostou a živočichové se rodí, ale nevznikají nové druhy. I zemské podloží zůstává. Jen čas od času, třeba následkem sopečného výbuchu nebo země-třesení, se na dotyčném místě mění geologická formace. Ale ani taková změna neznamena vznik něčeho nového. Je to jen posun toho, co tu už bylo odedávna. Hotový svět kolem nás můžeme označit slovem *kosmos*, což původně znamenalo *řád*.

Jediné místo, kde může vzniknout něco opravdu nového, je člověk. Nejenže zasahuje v dobrém či špatném smyslu do přírodních dějů či vynalézá stále nové věci, ale už samotným porodem se objevuje na zemi něco docela nového – nová lidská individualita. Všichni jsme lidé a jako takoví jsme jen opakováním svého druhu. Patříme do hotového světa, do *kosmu*. Ale svou individualitou se lišíme od všech ostatních lidí a jsme něčím docela jedinečným, co nepatří do *kosmu*. To se ukazuje při každém porodu. Rodiče, kteří dosud žili podle svého řádu, musí tento řád okamžitě změnit a připustit, že kolem dítěte zprvu vládne jakýsi *chaos*. Starý řád se zborť a z *chaosu* se bude postupně utvářet řád nový.

To je podstata *apokalypsy*. S tímto slovem spojujeme často jen jednu stránku: zánik starého řádu či *kosmu*. Podstata *apokalypsy* však spočívá v tom, že se má utvořit něco nového, totiž nové nebe a nová země. A aby se mohly postupně utvářet, musí starý *kosmos* zaniknout. Musí ustoupit světu novému. Jediné místo, kde může být starý *kosmos* překonán a položen zárodek nového světa, je lidské vědomí a jediné skrze člověka mohou proudit do pozemského světa tvůrčí síly budoucnosti. K tomu je třeba, aby člověk své vědomí otevřel myšlenkám obsahujícím budoucnost lidstva i Země. Takové myšlenky žily od nepaměti v úzkých, uzavřených kruzích a proudily do obecné lidské kultury po různých cestách. V křesťanských kruzích se myšlenky o budoucnosti lidstva a Země často odvíjaly do obrazů Zjevení Janova či *apokalypsy*. Občas proniklo něco z toho i na veřejnost, jak ukazuje následující obraz.

Z knihy Eliphase Leviho „Dogme et Rituel de la haute Magie“ 1861, svazek 2., po stránce 364

Takové obrazy donedávna pro obecné vědomí ještě mnoho neznamenal. Nyní však přišla doba, kdy se s nimi má obeznámit i širší veřejnost, neboť v dnešním člověku se rozvinula síla, která je schopna nebrat tyto obrazy jen jako symboly či alegorie, nýbrž si je v nitru znovu a znovu oživovat tak, aby začaly stále více hovořit o své podstatě a uvolňovaly své tvůrčí síly. To je jedna cesta, kterou dnes mohou proudit do obecné kultury tvůrčí síly budoucnosti. Člověk, který se naplňuje smyslem těchto obrazů, ukládá do své duše zárodek, z něhož jednou vyroste nový svět. A to, že se současně musí přetvořit starý *kosmos* – neděje-li se to dobrovolně a vědomě, „starají“ se o to všelijaké katastrofy – je takřkajíc jen vedlejší efekt. Dnes se může každý, kdo chce, stát *apokalyptikem*, tedy vědomým spolutvůrcem nového světa, zabývá-li se takovými obrazy, jaké jsou zde vystaveny. To je jejich hlavní smysl.

K jednotlivým obrazům:

Apokalyptické pečete v podobě, v jaké jsou zde vystaveny, byly na základě údajů Rudolfa Steinera v roce 1911 zhotoveny malířkou Clarou Rettig. Poprvé je namalovala v roce 1907, kdy sloužily jako výzdoba sálu pro mnichovský theosofický kongres. V díle Steinera znamenaly významný přechod od duchovnědných nauk v podobě myšlenek k prvním pokusům jejich uměleckého ztvárňování. Steiner si sám byl vědom, že tyto obrazy jsou opravdu jen prvními pokusy, které ještě neodpovídají požadavkům dobrého umění. Ani o druhé sérii z roku 1911 to ještě nelze tvrdit. Přesto mají tyto obrazy velký význam, protože v nich působí síla vedoucí ke stále lepším uměleckým výkonům.

Při srovnání těchto obrazů se stejnými obrazy v podání Eliphase Leviho můžeme pozorovat mnohé podobnosti, ale i větší či menší rozdíly. Stejný je počet i základní obsah pečetí. Celkem podobné jsou i obrazy na první, druhé, čtvrté, páté i šesté pečeti. Tam se liší především znamení na okraji. Třetí pečete je mnohem obraznější než u Leviho, ale poslední, sedmá pečete má ve vystavené sérii úplně jinou podobu. Steiner tedy nečerpal z pouhé tradice, ale utvořil pečete podle zážitků v astrálním světě, které jsou dnešnímu člověku přístupné, zvolí-li k tomu odpovídající cesty.

1 – podle Zjevení Janova, kap. 1

Člověk ve svém vývoji prochází sedmi stupni, které jsou naznačeny znameními sedmi planet kolem pravice postavy stojící uprostřed obrazu. Na samém prapočátku své cesty žil člověk obklopen pouhým teplem, ohněm. Na konci své dráhy bude opět žít v ohni, ale tak, že tento živel bude vědomě ovládat. Stane se tvůrcem v ohnivém živlu. To je naznačeno nohama jako ze žhavého kovu, očima jako z ohně, především však ohnivým mečem, vycházejícím z úst Syna člověka. Lidské slovo se jednou stane tvůrčím.

2 – podle Zjevení Janova, kap. 4 a 5

Člověk je na Zemi jedinou bytostí obdařenou jástvím. Tak tomu však vždycky nebylo. Ve starých dobách se cítil člověk mnohem silněji spojen se skupinou svých pokrevně blízkých. Lidské jáství bylo ještě jakoby pod ochranou mocných hierarchických bytostí, které řídily život těchto skupin. Existují čtyři takové bytosti, které byly později spojeny se čtyřmi evange-

listy. Cesta člověka však vede k individualizaci. Člověk musí odrůst vedení hierarchiemi, aby jednou vedl sám sebe. V odloučenosti od bližních se však může úplně zatvrdit ve svém já. Aby se to nestalo, má najít nového skupinového ducha, který ovšem nevymaže jeho já. Je naznačen uprostřed obrazu v podobě obětního beránka.

3 – podle Zjevení Janova, kap. 6 až 16

Třetí pečete naznačuje otvírání sedmi pečetí a zobrazuje anděly troubící na sedm polnic. I sedm nádob naplněných hněvem Božím je zde trochu naznačeno. Jako můžeme zažít průchod hudební stupnicí od tónu k tónu coby cestu vnitřní proměny, lze podobně prožít i sedm pečetí či polnic. Naznačují vývojové stupně člověka, při kterých si vždy osvojuje novou duchovní sílu a vládu nad sebou i světem.

4 – podle Zjevení Janova, kap. 10

Ve světě působí vzestupující a sestupující síly. Z moře například vystupují páry a tvoří oblaka, ze kterých pak prší. Tak se voda vrací k zemi. Tytéž síly působí i v člověku. O vzestupující síly se opírá naše myšlení a ve vůli působí sestupující síly. Člověk, který ve svém vývoji prošel proměnou naznačenou v pečetích a polnicích, prožívá příbuznost vnějšího světa se sebou samým. Cítí se být součástí celého vesmíru. To naznačuje čtvrtá pečete.

5 – podle Zjevení Janova, kap. 12

V páté pečeti je zobrazen člověk, který překonal všechno to, co ho činí pouhým příslušníkem nějaké skupiny, jako jsou odlišnosti ras a národnosti, jazyka či náboženského vyznání a mnoho dalšího. To všechno bude pro něj už jen nástrojem, kterým se projevuje na zemi. Síly, které ho chtějí spoutat do skupinového vědomí, jsou znázorněny drakem. Draka dokáže lidská duše držet v mezích a najít v sobě to, co je všeobecně lidské. Rodí ze sebe slunce.

6 – podle Zjevení Janova, kap. 20

Jednou se člověk bude podobat silnému andělovi, který dračí síly bude držet nejen v mezích, ale také je uzamkne do propasti. Už se nenechá zmást, nebo svést k činu, který vlastně udělat nechtěl. Stal se úplným vládcem nad sebou samým i nad silami působícími v pozemském okolí.

7 – podle Zjevení Janova, kap. 21

V sedmé pečeti je obsažen celý smysl lidského vývoje na zemi. Na začátku je prostor, který ze sebe rodí celý hmatatelný svět. Při prožívání tohoto prostorového světa v sobě člověk vyvíjí určité duševní síly, které by jinak nezískal. Tyto síly je třeba vytrýbit tak, aby se po oplození světovým duchem staly tvůrčími. Popsaný vývoj je znázorněn průsvitnou krychlí coby prostorovým světem obklopeným dvěma hady, ze kterých vychází světová spirála. Ta ústí do kalichovitého tvaru obráceného směrem dolů, který může přijmout oplodňující síly světového ducha a tak se stát orgánem, z něhož jednou vyjde nové stvoření. Steiner tuto pečete nazval také znázorněním „mysteria svatého grálu“.

Frank Peschel